

КЈП НИСКОГРАДБА Битола

**Финансиски извештаи
за годината што завршува на
31 декември 2021 и
Извештај на независните ревизори**

СОДРЖИНА

	Страна
Извештај на независните ревизори	1 – 3
Извештај за сеопфатната добивка	4
Извештај за финансиската состојба	5
Извештај за промените во главнината	6
Извештај за паричните текови	7
Белешки кон финансиските извештаи	8 - 24
Прилог 1 – Годишен извештај	
Прилог 2 – Годишна сметка	

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО СОПСТВЕНИКОТ И РАКОВОДСТВОТО НА КЈП НИСКОГРАДБА БИТОЛА

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи (3 до 23) на КЈП НИСКОГРАДБА Битола (во понатамошниот текст "Друштвото"), кои се состојат од извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2021 година и извештај за сеопфатна добивка, извештај за промените во главнината и извештај за паричните текови за годината што тогаш завршува и преглед на значајни сметководствени политики и останати објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија и интерната контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на финансиските извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и стандардите за ревизија кои се во примена во Република Северна Македонија и објавени во Службен весник бр. 79 на 11 јуни 2010 година. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека финансиските извештаи не содржат материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведување на постапки за собирање на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од значајно погрешно прикажување на финансиските извештаи, настанато како резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел дизајнирање на ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не и со цел на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази кои ги имаме собрано се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Основа за мислење со резерва

- 1) Приходите вклучуваат износ од 3.343 илјади денари врз основа на употреба на сопствени ресурси и производи за изведба на канализациона мрежа. Согласно барањето на МСС 16 – Недвижности, Постројки и Опрема, основното средство се признава во висина на трошоците потребни за да средството се стави во функција. Врз основа на расположливата документација ние не бевме во состојба да се увериме во потенцијалните ефекти врз нето сметководствената вредност на средството на ден 31 декември 2021 година, како и врз њето добивката за годината што завршува на истиот ден.

(продолжува)

knowing you.

Крестон Македонија ДООЕЛ Скопје е фирма членка на Kreston Global. Kreston Global е глобална мрежа на фирми и секоја од нив претставува посебен и самостоен правен јединитет, која не одговара за дејствијата и пропустите на било кој друга членка во мрежата. Kreston Global не обезбедува професионални услуги за клиентите во било која земја. Фирмите членки на Kreston Global, се независни и одговорни за професионалните услуги кои ги нудат на своите клиенти.

Крестон Македонија дооел
ул. Пандил Шишков бр.5-1/45, 1000 Скопје,
Република Северна Македонија
ДБ 4032022552493 | ЕМВС 7569530
+389 79 263 220
kreston.mk | info@kreston.mk

Независна членка на Kreston Global која е член на Forum of Firms

MEMBER OF THE
FORUM OF FIRMS

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО СОПСТВЕНИКОТ И РАКОВОДСТВОТО НА КЈП НИСКОГРАДБА БИТОЛА (продолжение)

- 2) Како што е обелоденето во белешката 6 кон придржните финансиски извештаи, на 31 декември 2021 година останатите приходи во износ од 6,149 илјади денари вклучуваат износ од 6,000 илјади денари средства добиени од наменски донации, кои се однесуваат на примена донација поврзана со набавка на основно средство-камион. Согласно барањето на МСС 20 – Државни поддршки, Друштвото требало овој износ да го евидентира како разграничен приход и последователно согласно проценетиот век на основното средство ќе се прикажувал во извештајот за сеопфатна добивка. Како резултат на тоа, приходите се преценети за истиот износ.
- 3) Како што е обелоденето во белешката 13 кон придржните финансиски извештаи, на 31 декември 2021 година долгорочните побарувања во износ од 7,711 илјади денари вклучуваат износ од 1,199 илјади денари кој се однесува на долгорочни побарувања по заеми и кредити за кои не можевме да утврдиме од кога потекнуваат и постои значителна неизвесност за нивна наплата. Врз основа на расположливата документација ние не бевме во состојба да се увериме во потенцијалните ефекти врз нето сметководствената вредност на побарувањата на ден 31 декември 2021 година, како и врз нето добивката за годината што завршува на истиот ден.
- 4) Како што е обелоденето во белешката 14 кон придржните финансиски извештаи, на 31 декември 2021 година залихата на сировини и материјали изнесува 4,482 илјади денари. Ние бевме избрани за ревизори по датумот на изготвување на финансиските извештаи и не бевме во можност да присуствувааме на пописот на залихи, со што не можевме да ги потврдиме постоењето, состојбата и вреднувањето на залихите. Имајќи го во предвид деловниот процес и бизнисот на Друштвото, ние не бевме во можност да со други ревизорски постапки добиеме доволни и соодветни ревизорски докази за сметководствената вредност на залихите на претпријатието на 31 декември 2021 година. Како резултат на ова, ние не бевме во состојба да утврдиме дали одредени корекции би биле неопходни во однос на евидентираните залихи и на елементите кои го сочинуваат извештајот за сеопфатна добивка.
- 5) Како што е обелоденето во белешката 15 кон придржните финансиски извештаи, на 31 декември 2021 година, побарувањата од купувачи изнесуваат 76,559 илјади денари кои вклучуваат побарувања од купувачи постари од една година кои не се наплатени во износ од 34,720 илјади денари, а за кои Друштвото нема признаено исправка на вредноста заклучно со 31 декември 2021 година. Стандардите кои се применуваат во Република Македонија предвидуваат сведување на сметководствената вредност на побарувањата на надоместувачкиот износ на крајот на периодот на известување и обезвреднување на побарувањата треба да се изврши во моментот кога е идентификувано. Врз основа на расположливата документација ние не бевме во состојба да се увериме во потенцијалните ефекти врз нето сметководствената вредност на побарувањата на ден 31 декември 2021 година, како и врз нето добивката за годината што завршува на истиот ден.
Дополнително износ од 3,095 илјади денари не беше соодветно конфирмиран и ние не бевме во можност преку алтернативни процедури да се увериме во адекватноста на евидентираните побарувања заклучно со 31 декември 2021 година.

(продолжува)

knowing you.

Крестон Македонија ДООЕЛ Скопје е фирма членка на Kreston Global. Kreston Global е глобална мрежа на фирми и секоја од нив претставува посебен и самостоен правен ентитет, која не одговара за дејствијата и пропустите на било која друга членка во мрежата. Kreston Global не обезбедува професионални услуги за клиентите во било која земја. Фирмите членки на Kreston Global, се независни и одговорни за професионалните услуги кои ги нудат на своите клиенти.

Крестон Македонија дооел
ул. Пандил Шишков бр.5-1/45, 1000 Скопје,
Република Северна Македонија
ДБ 4032022552493 | ЕМБС 7569530
+389 79 263 220
kreston.mk | info@kreston.mk

Независна членка на Kreston Global која е член на Forum of Firms

 MEMBER OF THE
FORUM OF FIRMS

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО СОПСТВЕНИКОТ И РАКОВОДСТВОТО НА КЈП НИСКОГРАДБА БИТОЛА (продолжение)

- 6) Како што е обелденето во Белешката 18 кон придружните финансиски извештаи, Друштвото заклучно со 31 декември 2021 година во Централниот Регистар на Република Македонија има запишано основен капитал во износ од 184,319 илјади денари и истиот не е усогласен со сметководствената евиденција на Друштвото според која, заклучно со 31 декември 2021 година, износот на основачкиот капитал изнесува 186,780 илјади денари.

Мислење

Според наше мислење, освен за ефектите наведени во параграфот "Основа за мислење со резерв", финансиските извештаи ја прикажуваат реално и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на КЈП НИСКОГРАДБА Битола на ден 31 декември 2021 година како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува во согласност со сметководствената регулатива која се применува во Република Северна Македонија.

Останати прашања

Финансиските извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2020 година не беа ревидирани, поради тоа што Друштвото немаше обврска за ревизија на финансиските извештаи.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување на годишниот извештај (Прилог 1 кон финансиските извештаи) и годишната сметка (Прилог 2 кон финансиските извештаи) во согласност со Законот за трговски друштва и истите беа прифатени и одобрени од Раководството и кои Друштвото е во обврска да ги поднесе до Централниот регистар на Република Северна Македонија. Наша одговорност е да издадеме мислење во врска со конзистентноста на годишниот извештај со годишната сметка и финансиски извештаи на Друштвото. Ние ги извршивме нашите постапки во согласност со Законот за ревизија и Меѓународниот стандард за ревизија 720 – Одговорности на ревизорот во врска со други информации во документи кои содржат ревидирани финансиски извештаи кој е во примена во Република Северна Македонија.

Според наше мислење историските финансиски информации обелденети во годишниот извештај се конзистентни со приложените ревидирани финансиски извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2021 година

Крестон Македонија дооел Скопје

Тортевски Ненад
Овластен ревизор
Управител

Скопје
2 септември 2022 година

Звонко Кочовски
Овластен ревизор

knowing you.

Крестон Македонија ДООЕЛ Скопје е фирма членка на Kreston Global. Kreston Global е глобална мрежа на фирми и секоја од нив претставува посебен и самостоен правен јединитет, кој не одговара за дејствијата и пропустите на било која друга членка во мрежата. Kreston Global не обезбедува професионални услуги за клиентите во било која земја. Фирмите членки на Kreston Global, се независни и одговорни за професионалните услуги кои ги нудат на своите клиенти.

Крестон Македонија дооел
ул. Пандил Шишков бр.5-1/45, 1000 Скопје,
Република Северна Македонија
ДБ 4032022552493 | ЕМБС 7569530
+389 79 263 220
kreston.mk | info@kreston.mk

Независна членка на Kreston Global која е
член на Forum of Firms

MEMBER OF THE
FORUM OF FIRMS

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА
Година што завршува на 31 декември 2021
(Во илјади денари)

	Белешка	2021	2020 (неревидиран)
Приходи од продажба	5	133,994	111,068
Останати приходи	6	6,149	2,322
Потрошени материјали	7	(21,507)	(13,388)
Трошоци за вработените	8	(64,390)	(60,221)
Трошоци за амортизација	12	(11,462)	(11,224)
Останати трошоци	9	(40,867)	(27,633)
Добивка од оперативно работење		1,917	924
Финансиски расходи, нето	10	(331)	(417)
Добивка пред оданочување		1,586	507
Данок на добивка	11	(1,381)	(453)
Нето добивка за годината		205	54
Останата сеопфатна добивка по оданочување		-	-
Вкупна сеопфатна добивка за годината		205	54

Белешките кон финансиските извештаи
претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

Овие финансиски извештаи беа одобрени од страна на раководството на Друштвото на 28 февруари 2022 година.

Одобрено од:

Зоран Талевски
ВД Директор

Златанка Блажевска
Раководител на сектор за
финансии, сметководство и
комерција

Наташа Стојановска
Помошник на директорот за
финансиски и правни работи

**ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА
На 31 декември 2021 година
(Во илјади денари)**

	Белешка	2021	2020 <i>(неревидиран)</i>
СРЕДСТВА			
Нетековни средства			
Нематеријални средства	12	221	301
Материјални средства	12	120,596	118,150
Долгорочни побарувања	13	7,711	7,999
Вложувања расположливи за продажба		40	40
		<u>128,568</u>	<u>126,490</u>
Тековни средства			
Залихи	14	4,482	6,085
Побарувања од купувачи	15	76,559	73,730
Останати побарувања	16	2,338	1,431
Пари и парични еквиваленти	17	20,442	16,469
		<u>103,821</u>	<u>97,715</u>
ВКУПНО СРЕДСТВА		<u>232,389</u>	<u>224,205</u>
ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ			
Главнина			
Уплатен капитал	18	186,780	186,780
Законски резерви		420	417
Акумулирана добивка		<u>13,419</u>	<u>13,217</u>
Вкупно главнина		<u>200,619</u>	<u>200,414</u>
Нетековни обврски			
Долгорочни позајмици	19	<u>7,563</u>	<u>3,001</u>
		<u>7,563</u>	<u>3,001</u>
Тековни обврски			
Тековен дел од долгорочни позајмици	19	3,741	4,787
Обврски кон добавувачи	20	13,019	9,961
Останати обврски	21	<u>7,447</u>	<u>6,042</u>
Вкупно тековни обврски		<u>24,207</u>	<u>20,790</u>
ВКУПНО ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ		<u>232,389</u>	<u>224,205</u>

Белешките кон финансиските извештаи
претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИ ВО ГЛАВНИНАТА
Година што завршува на 31 декември 2021
(Во илјади денари)

	Уплатен капитал	Законски резерви	Акумулирана добивка	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2020	186,780	412	13,168	200,360
Нето добивка за годината	-	-	54	54
Пренос во законски резерви		5	(5)	-
Останата сеопфатна добивка по оданочување	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2020 (неревидиран)	186,780	417	13,217	200,414
Нето добивка за годината	-	-	205	205
Пренос во законски резерви		3	(3)	-
Останата сеопфатна добивка по оданочување	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021	186,780	420	13,419	200,619

Белешките кон финансиските извештаи
претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
Година што завршува на 31 декември 2021
(Во илјади денари)

	Белешки	2021	2020 <i>(неревидиран)</i>
Парични текови од оперативни активности			
Добивка пред оданочување		1,586	507
Корегирана за:			
Амортизација		11,462	11,224
Отпис на побарувања		12,910	3,682
Расходи за камати, нето		360	438
Оперативна добивка пред промени во обртниот капитал		26,318	15,851
Намалување/(зголемување) на залихите		1,603	(1,837)
Зголемување на побарувањата од купувачите и останатите побарувања		(16,358)	(9,004)
Зголемување на обврските кон добавувачи и останатите обврски		4,463	544
Парични текови користени за оперативни активности			
Приливи по камати		(10,292)	(10,297)
Платен данок на добивка		368	155
Нето парични текови генериирани од оперативни активности		(1,381)	(453)
		15,013	5,256
Парични текови од инвестициони активности			
Платени камати		(728)	(593)
Набавка на опрема и нематеријални средства		(13,828)	(5,032)
Нето парични текови користени за инвестициони активности		(14,556)	(5,625)
Парични текови од финансиски активности			
Повлечени/(вратени) долгорочни позајмици		3,516	(1,630)
Нето готовина користена за финансиски активности		3,516	(1,630)
Нето зголемување/(намалување) на пари и парични еквиваленти		3,973	(1,999)
Пари и парични еквиваленти на почетокот од годината		16,469	17,875
Пари и парични еквиваленти на крајот од годината	17	20,442	16,469

Белешките кон финансиските извештаи
претставуваат интегрален дел на овие финансиски извештаи.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2021 година

1. ОСНОВАЊЕ И ДЕЈНОСТ

КЈП НИСКОГРАДБА Битола ("Друштвото") е друштво основано од локалната самоуправа односно Општина Битола, за потребите на градот да ги врши следните активности:

- Одржување на фекална и атмосферска канализација
- Реконструкција и изградба на канализација и улици
- Одржување на градските улици во летни услови, како и одржување на улиците во зимски услови (зимска служба),
- Да врши и други работи од доменот на инфраструктурното уредување и дооформување на градски површини согласно урбанистичките планови и годишните програми на Советот на Општина Битола.

На 31 декември 2021 година, Друштвото има 142 вработени лица (31 декември 2020 година: 138 вработени лица).

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

2.1 Основи за подготвка и презентација на финансиските извештаи

Во согласност со одредбите на Законот за трговски друштва ("Службен весник" бр.28/04, 84/05, 71/06, 25/07, 87/08, 17/09, 23/09, 42/10, 48/10, 8/11, 21/11, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 13/14, 41/14, 138/14 88/15, 192/15, 6/16, 30/16, 61/16, 64/18, 120/18, 290/2020 и 215/2021) правните лица во Република Северна Македонија имаат обврска да водат сметководство и да подготвуваат финансиски извештаи во согласност со усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во Службен весник на Република Северна Македонија.

На 29 декември 2009 година, донесен е нов Правилник за водење сметководство ("Службен весник" 159/09, 164/10 и 107/11) во кој се објавени Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), заедно со толкувањата на Постојниот комитет за толкување (ПКТ) и толкувањата на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ), утврдени и издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) заклучно со 1 јануари 2009 година. Овој правилник се применува од 1 јануари 2010 година.

Меѓутоа, до датумот на составување на придржните финансиски извештаи не се преведени и објавени сите измени и дополнувања на МСС/МСФИ и толкувањата на КТМФИ кои стапиле на сила за годишните периоди кои започнуваат на 1 јануари 2009 година.

Финансиските извештаи се составени во согласност со принципот на набавна вредност, освен ако не е поинаку наведено во сметководствените политики кои се дадени во натамошниот текст. Во составувањето на овие финансиски извештаи Друштвото ги применува сметководствените политики наведени во белешката 3.

Износите содржани во финансиските извештаи на Друштвото се прикажани во илјади македонски денари. Денарот претставува официјална валута на известување во Република Северна Македонија.

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

3.1 Признавање на приходи

Приходите се признаваат доколку е веројатно дека идните економски користи ќе бидат прилив за Друштвото и доколку овие користи можат веродостојно да се мерат. Приходите на Друштвото се остваруваат од надомест за користење на канализациона мрежа и од давање на останати услуги кон Општина Битола и трети лица.

3.2 Износи искажани во странска валута

Трансакциите деноминирани во странска валута се искажуваат во денари со примена на официјалните курсеви на Народна банка на Република Северна Македонија кои важат на денот на трансакцијата. Средствата и обврските деноминирани во странска валута се искажуваат со примена на официјални курсеви кои важат на денот на составувањето на извештајот за финансиска состојба. Нето позитивни и негативни курсни разлики, кои произлегуваат од конверзија на износите искажани во странска валута, се вклучуваат во извештајот за сеопфатна добивка во периодот на настанување.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2021 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.3 Наеми

Наемите во кој значителен дел од ризикот и правото на сопственост се задржани од наемодавецот се класифицирани како оперативни наеми. Сите исплати на оперативните наеми се прикажани праволиниски во извештајот за сеопфатна добивка за периодот на наемот.

3.4 Користи за вработените

Друштвото во нормалниот тек на работењето, во име на вработените, врши уплати на придонеси за пензиско, здравствено осигурување, вработување и персонален данок на доход, кои се пресметуваат на бруто плата. Друштвото овие средства ги уплаќа во државните фондови - здравствен и пензиски, според законските стапки кои се во сила во текот на годината, а кои се пресметуваат на бруто плата. Трошокот за овие плаќања се признава во извештај за сеопфатна добивка во истиот период кога и трошокот за соодветната плата. Не постојат други пензиски шеми или пост-пензиски планови за бенефиции па соодветно на тоа не постојат и дополнителни обврски кои се однесуваат на пензии. Друштвото има обврска за исплаќање отпремнина при пензионирање на вработените, во висина на двократен износ од просечно исплатена нето плата во Република Северна Македонија.

3.5 Оданочување

Тековен данок

Данокот на добивка се пресметува и плаќа согласно одредбите на Законот за данок на добивка. Плаќањето на месечниот данок се врши аконтативно утврдено од даночните органи. Крајниот данок по стапка од 10% се пресметува на добивката утврдена во извештајот за сеопфатна добивка коригирана за одредени непризнаени трошоци согласно законските одредби.

Пресметувањето и плаќањето на данокот на добивка за фискалната 2021 година, Друштвото го извршува согласно Законот за данокот на добивка, односно 10% на остварената добивка, вклучувајќи го и даночниот ефект на приходи и трошоци кои се неоданочливи или неодбитни при утврдувањето на оданочливата добивка.

Одложен данок

Одложениот данок се признава на разликата помеѓу сметководствената вредност на средствата и обврските во финансиските извештаи и нивната соодветна даночна основа употребена при пресметката на оданочливата добивка и се евидентира со примена на методот на обврска.

Одложените даночни обврски се признаваат за сите оданочливи временски разлики и одложено даночко средство се признава за сите одбитни временски разлики и тоа во обем во кој има веројатност дека ќе постои добивка која што ќе биде предмет на оданочување и во однос на која ќе може да се искористат временските разлики како одбитна ставка.

Одложените даночни средства и обврски се вреднуваат според даночните стапки кои се очекува да се применат во периодот во кој обврските се исплатени или во кој средствата се реализирани, а произлегуваат од пропишаните даночни стапки (и закони за даноци) коишто важат на крајот на периодот на известување.

Данок на додадена вредност

Приходите, трошоците и средствата се признаваат во износ намален за данокот на додадена вредност, освен:

- кога данокот при набавка на средството или услугата не може да се врати од даночните власти, во кој случај се признава како дел од набавната вредност на средството или дел од трошокот;
- за побарувањата и обврските кои се прикажани со вклучен износ на данок на додадена вредност.

Нето износот на данокот на додадена вредност кој се побарува од, односно се должи на даночните власти е вклучен како дел од побарувањата односно обврските на датумот на извештајот за финансиска состојба.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2021 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)**3.4 Материјални и нематеријални средства**

Материјалните и нематеријалните средства се евидентираат според набавната вредност, намалена за акумулираната амортизација и загубата поради оштетување, доколку постои.

Амортизацијата се пресметува на праволиниска основа по пропишани стапки со цел набавната вредност на недвижностите постројките и опремата да се алоцира во текот на нивниот проценет корисен век на употреба.

Применетите годишни стапки за 2021 година се следните:

Компјутери и опрема за телекомуникација	25%
Мебел и други средства	20%
Нематеријални средства (софтвер)	25%

Отстапените или на друг начин отуѓени материјални и нематеријални средства се елиминираат од извештајот за финансиската состојба заедно со исправката на вредноста. Добивката или загубата што произлегува од таквото отуѓување се евидентира во извештајот за сеопфатна добивка.

3.5 Залихи

Залихите се вреднуваат според пониската од набавната и нето продажната вредност. Набавната вредност на залихите ги содржи сите трошоци на набавката, трошоците на конверзија, како и сите други трошоци кои настануваат со цел залихите да се доведат на сегашна локација и состојба.

Трошоците на набавка на залихите ги содржат набавната цена, увозните давачки и други неповратни даноци од страна на даночните власти, трошоците за транспорт, манипулација, како и сите други трошоци кои директно придонесуваат при добивање на готови производи, материјали и услуги. Работите и ценовните попусти, како и други слични одбитни ставки се одземаат при утврдување на набавната вредност. Набавките на залихи искажани во странска валута се признаваат преку примена на девизниот курс на денот на трансакцијата.

Трошоците на конверзија на залихите ги содржат сите директни производни трошоци. Тие, исто така, ги вклучуваат и сите фиксни и варијабилни индиректни трошоци настанати во текот на производниот процес. Индиректните трошоци на производството се алоцираат врз основа на нормалниот капацитет на производство, односно очекуваното просечно производство за одреден број на периоди или сезони под нормални услови, имајќи ги во предвид загубите на капацитетот поради планирани застои.

Следните трошоци не се вклучуваат во набавната вредност на залихите:

- неоправдани износи на потрошени материјали, работна сила или други производни трошоци;
- трошоци за складирање, освен доколку станува збор за складирање на залихите пред предавање во наредна фаза на производството;
- административни трошоци кои не придонесуваат за донесување на залихите на локација и услови за нормална употреба, како и продажните и дистрибутивните трошоци.

Друштвото го применува методот на просечни цени за сите видови на залихи. Вредноста на залихите на материјали и другите залихи кои се користат не се намалува под нивната набавна вредност, доколку се очекува дека ќе бидат алоцирани ќе се вградат и искористат по иста или по повисока цена.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2021 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.6 Финансиски инструменти

Финансиските средства и финансиските обврски се признаваат во моментот кога Друштвото станува страна во договорните обврски по овој инструмент. Финансиските средства и финансиските обврски иницијално се евидентирани по објективната вредност.

Побарувања од купувачи и останати побарувања

Побарувањата од купувачите и останатите побарувања се прикажуваат по нивната надоместлива вредност намалена за загубите поради оштетување кои се вклучени во останати оперативни трошоци. Надоместливиот износ се проценува земајќи ги во предвид потенцијалните доцнења со наплатата и неисполнувањето на обврските за плаќање. Отписот на побарувањата се спроведува врз основа на старосната структура на побарувањата и кога се оценува дека делумната или целосната наплата на побарувањата не е веројатна или врз основа на судска одлука, вонсудска спогодба или одлука донесена од страна на раководството на Друштвото. Сметководствената вредност на побарувањата се намалува преку исправка на вредноста на побарувањата и износот на трошокот се прикажува во извештајот за сеопфатна добивка. Последователните наплати на претходно отписаните побарувања и соодветно намалување на исправките се прикажува како приход.

Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти вклучуваат готовина во благајна и пари на тековни сметки во денари и странска валута. За целите на составување на извештајот за паричните текови, парите и паричните еквиваленти ги вклучуваат средствата наведени погоре, кои може брзо да се конвертираат во познат износ на пари и се подложени на незначителен ризик од промена на нивната вредност.

Обврски по позајмици

Позајмиците почетно се признаваат според нивната објективната вредност намалена за трошоците на трансакцијата. Позајмиците последователно се мерат според амортизираната набавна вредност со примена на методата на ефективна каматна стапка. Расходите по основ на камати се признаваат на основа на ефективен принос. Методата на ефективна каматна стапка е метода на пресметување на амортизираната набавна вредност на финансиската обврска и распределување на расходите по основ на камати во текот на периодот на кој се однесуваат. Ефективната каматна стапка е стапката која точно го дисконтира очекуваниот тек на идните парични плаќања во текот на очекуваниот век на финансиската обврска или, онаму каде што е применливо.

Обврски кон добавувачи и останати обврски

Финансиските обврски, иницијално вреднувани по објективна вредност, последователно се вреднуваат по амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка.

Метода на ефективна камата е метода на пресметување на амортизирачка набавна вредност на финансиската обврска и на распределба на трошокот од камата во текот на релевантниот период. Ефективната каматна стапка е стапката која точно ги дисконтира очекуваните идни парични плаќања или примања во текот на очекуваниот животен век на инструментот или, до нето сметководствената вредност на финансиската обврска, при иницијалното признавање.

3.6 Трансакции со поврзани страни

Трансакциите со поврзани субјекти се однесуваат на меѓусебни трансфери на ресурси, услуги и обврски, без оглед на тоа дали цената е наплатена или не. Одреден субјект се смета за поврзан доколку директно или идиректно го контролира Друштвото. Општина Битола поседува 100% од капиталот на Друштвото, што претставува и контрола на работењето на Друштвото.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

31 декември 2021 година

4. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ И ПРЕТПОСТАВКИ

При примената на сметководствените политики на Друштвото, описани во Белешка 3, Друштвото користи најдобри можни проценки и разумни претпоставки кои се однесуваат на сметководствените вредности на средствата и обврските кои не се јасно видливи од други извори. Овие проценки и претпоставки се засновани на информациите од историското искуство како и други фактори кои се сметаат за релевантни во дадените околности. Идните вистински резултати можат да се разликуваат од проценетите износи.

Проценките и претпоставките повторно се проверуваат на континуирана основа. Повторното проверување на сметководствените проценки се признава во периодот во кој е извршена проверката доколку истата има влијание само на тој период или пак се признава во периодот на повторната проверка и во идните периоди доколку истата има влијание и врз тековниот и врз идните периоди.

Во продолжение се дадени клучните проценки кои се поврзани со идни, или други клучни извори на проценка на неизвесноста на датумот на извештајот за финансиска состојба, кои имаат ризик да предизвикаат материјално значајно коригирање на сметководствената вредност на средствата и обврските во идната финансиска година.

Објективна вредност

Објективната вредност на финансиските инструменти, за која нема активен пазар, е одредена со примена на соодветни методи на вреднување. Друштвото го применува сопственото професионално расудување во изборот на соодветните методи и претпоставки. Техниките кои се користени при вреднувањето на објективната вредност на финансиските инструменти се прикажани во Белешка 19.

Корисен век на средствата

Одредувањето на корисниот век на средствата се заснова на искуството за слични такви средства, како и очекуваниот технолошки развој и промени во пошироката економија, индустриските фактори или локалните пазари. Соодветноста на проценетите корисни векови на средствата се прегледува на годишна основа, или во било кој момент кога ќе се постигне индикација за значајна промена во употребените претпоставки.

Обезвреднување на побарувањата од купувачи и другите побарувања

Обезвреднувањето на сомнителните побарувања се заснова врз проценетите загуби кои потекнуваат од неможноста на купувачите да ги исполнат своите договорни обврски.

Проценките кои се користат при проценката на адекватноста на обезвреднувањето на сомнителните побарувања се старосната структура на побарувањата и историјата на отпис на побарувањата, кредитната способност на купувачите како и промените во нашите услови за плаќање. Проценките ги вклучуваат и претпоставките за идното однесување на комитентите и идните готовински наплати.

5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

	Во илјади денари	
	Година што завршува на	
	31 декември	
	2021	2020
Приходи од услуги	5,137	7,265
Приходи од канализација	71,482	70,701
Употреба на сопствени производи	3,344	3,122
Приходи од поврзани лица	<u>54,031</u>	<u>29,980</u>
	<u>133,994</u>	<u>111,068</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2021 година

6. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	Во илјади денари	Година што завршува на 31 декември
	2021	2020
Приходи од донации и субвенции	6,000	2,016
Рефундирање на придонеси плати	-	4
Наплатени судски спорови	6	31
Останати приходи	<u>143</u>	<u>271</u>
	<u><u>6,149</u></u>	<u><u>2,322</u></u>

7. ПОТРОШЕНИ МАТЕРИЈАЛИ

	Во илјади денари	Година што завршува на 31 декември
	2021	2020
Потрошена сировина	16,086	9,410
Електрична енергија	4,025	2,627
Потрошен канцелариски материјал	721	584
Потрошени средства за одржување	188	158
Потрошен ситен инвентар	<u>487</u>	<u>609</u>
	<u><u>21,507</u></u>	<u><u>13,388</u></u>

8. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

	Во илјади денари	Година што завршува на 31 декември
	2021	2020
Бруто плата	58,127	54,582
Регрес	2,560	2,989
Останати трошоци за вработените	<u>3,703</u>	<u>2,650</u>
	<u><u>64,390</u></u>	<u><u>60,221</u></u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2021 година

9. ОСТАНАТИ ТРОШОЦИ

	Во илјади денари	Година што завршува на	31 декември
	2021	2020	
Отпис на побарувања	12,910	3,682	
Услуги од подизведувачи	9,022	3,963	
Одржување на возила и опрема	4,506	2,352	
Услуги од агенции за вработување	3,902	4,828	
Спонзорства и донации	1,343	3,088	
Превземање на податоци - водовод	1,236	1,023	
Надомест за УО/НО	840	918	
Осигурување	806	1,105	
Интелектуални услуги	804	1,021	
Обезбедување	643	647	
Банкарски провизии	611	447	
Телефонија и интернет	593	575	
Репрезентација	371	223	
Членарини	136	148	
Патни трошоци	133	148	
Закупнина	120	175	
Надомест на штети	115	119	
Трошоци за образование	94	150	
Транспортни трошоци	59	65	
Данок на имот	0	50	
Останати трошоци	<u>2,623</u>	<u>2,906</u>	
	<u>40,867</u>	<u>27,633</u>	

10. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ, НЕТО

	Во илјади денари	Година што завршува на	31 декември
	2021	2020	
Финансиски приходи:			
Приходи од камати	368	155	
Останати финансиски приходи	<u>29</u>	<u>21</u>	
	<u>397</u>	<u>176</u>	
Финансиски расходи:			
Расходи за камати	(728)	(593)	
Негативни курсни разлики	<u>-</u>	<u>-</u>	
	<u>(728)</u>	<u>(593)</u>	
	<u>(331)</u>	<u>(417)</u>	

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2021 година

11. ДАНОК НА ДОБИВКА

Усогласувањето на данокот на добивка пресметан на добивката пред оданочување за годината што завршува на 31 декември 2021 и 2020 година е како што следува:

	Во илјади денари	
	Година што завршува на	
	31 декември	
	2021	2020
Добивка пред оданочување	1,586	507
Данок на добивка по стапка од 10%	159	51
Данок на добивка на трошоци кои се непризнати за даночни цели	1,222	402
Данок на добивка по ефективна даночна стапка од 87.1% (2020: 89.3%)	1,381	453

Во 2021 година, данокот на добивка се пресметува по законска стапка од 10% на утврдената добивка од Извештајот за сеопфатна добивка, коригирана за одредени ставки согласно законските одредби и износот на непризнаени трошоци за даночни цели.

БЕПЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2021 година

12. МАТЕРИЈАЛНИ И НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

Во илјади денари					
	Земјиште	Деловни објекти и канализациони системи	Опрема, возила и други средства	Вкупно материјални средства	Софтвер
Набавна вредност					
Состојба на 1 јануари 2020	<u>7,438</u>	<u>297,499</u>	<u>72,458</u>	<u>377,395</u>	<u>2,358</u>
Набавки	-	3,133	1,894	5,027	5
Состојба на 31 декември 2020	<u>7,438</u>	<u>300,632</u>	<u>74,352</u>	<u>382,422</u>	<u>2,363</u>
Набавки	-	3,407	10,366	13,773	56
Состојба на 31 декември 2021	<u>7,438</u>	<u>304,039</u>	<u>84,718</u>	<u>396,195</u>	<u>2,419</u>
Исправка на вредноста					
Состојба на 1 јануари 2020	-	200,578	52,645	253,223	1,888
Трошок за годината	-	7,416	3,633	11,049	175
Состојба на 31 декември 2020	<u>7,438</u>	<u>207,994</u>	<u>56,278</u>	<u>264,272</u>	<u>2,063</u>
Трошок за годината	-	7,489	3,838	11,327	135
Состојба на 31 декември 2021	<u>7,438</u>	<u>215,483</u>	<u>60,116</u>	<u>275,599</u>	<u>2,198</u>
Сметководствена вредност на 31 декември 2021	<u>7,438</u>	<u>88,556</u>	<u>24,602</u>	<u>120,596</u>	<u>221</u>
Сметководствена вредност на 31 Декември 2020	<u>7,438</u>	<u>92,638</u>	<u>18,074</u>	<u>118,150</u>	<u>301</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2021 година

13. ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА

	Во илјади денари	31 декември	31 декември
	2021	2020	
Долгорочни побарувања по заеми и кредити	1,199	1,487	
Долгорочни побарувања по дадени гаранции	<u>6,512</u>	<u>6,512</u>	
	<u>7,711</u>	<u>7,999</u>	

14. ЗАЛИХИ

	Во илјади денари	31 декември	31 декември
	2021	2020	
Сировини и материјали	3,392	5,044	
Горива и мазива	954	933	
Канцелариски материјали	<u>136</u>	<u>108</u>	
	<u>4,482</u>	<u>6,085</u>	

15. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

	Во илјади денари	31 декември	31 декември
	2021	2020	
Побарувања од купувачи во земјата за услуги	8,039	9,800	
Побарувања од купувачи во земјата за канализација-правни лица	21,917	24,908	
Побарувања од купувачи во земјата за канализација-физички лица	24,392	26,543	
Побарувања од купувачи - поврзани лица	<u>22,211</u>	<u>12,479</u>	
	<u>76,559</u>	<u>73,730</u>	
Исправка на вредноста за сомнителни и спорни побарувања	-	-	
	<u>76,559</u>	<u>73,730</u>	

16. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	Во илјади денари	31 декември	31 декември
	2021	2020	
Однапред платени трошоци	1,368	149	
Побарувања за данок на добивка	883	1,161	
Дадени аванси	-	9	
Останати побарувања	<u>87</u>	<u>112</u>	
	<u>2,338</u>	<u>1,431</u>	

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2021 година

17. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2021	31 декември 2020
Тековна сметка:		
- во денари	20,414	16,432
Пари во благајна	28	37
	<u>20,442</u>	<u>16,469</u>

18. УПЛАТЕН КАПИТАЛ

Согласно тековната состојба на Друштвото, регистрираниот уплатен капитал на 31 декември 2021 година изнесува 184,318,553 денари, при што како единствен сопственик е запишана Општина Битола

	% на сопственост			
	2021	2020	2021	2020
Општина Битола	184,319	184,319	100%	100%

Дополнително во сметководствената евиденција евидентиран е и износ кој се однесува на сопствена реализација од претходни години во износ од 2,461 илјади денари, а е прикажан како уплатен капитал.

Законски резерви

Во согласност со локалната законска регулатива, Друштвото е обврзано секоја година да издвојува задолжителна резерва, која се формира по пат на зафаќање на 5% од нето добивката. Издвојувањето се врши се до моментот додека резервата не достигне износ кој е еднаков на една десеттина од основната главнина. До достигнување на законскиот минимум, оваа резерва може да се користи само за покривање на загуба, а кога ќе го надмине предвидениот минимум, вишокот може да се користи за исплата на дивиденди.

19. ДОЛГОРОЧНИ ПОЗАЈМИЦИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2021	31 декември 2020
- долгочен кредит од Стопанска Банка АД Битола	2,390	6,927
- договори за финансиски лизинг за набавка на возила, со рок на доспевање од 60 месеци	8,914	861
- тековен дел од долгочни позајмици	(3,741)	(4,787)
	<u>7,563</u>	<u>3,001</u>
- тековен дел од долгочни позајмици	3,741	4,787
Вкупно позајмици	11,304	7,788

20. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2021	31 декември 2020
Обврски кон добавувачи во земјата	12,599	9,599
Обврски кон добавувачи во земјата-фонд за води	410	362
Обврски кон добавувачи – поврзани субјекти	10	-
	<u>13,019</u>	<u>9,961</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2021 година

21. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	Во илјади денари	31 декември	31 декември
	2021	2020	
Обврски за плата и надоместоци на плата	4,955	4,719	
Обврски за данок на добивка	1,381	453	
Обврски за примени аванси	555	379	
Обврски за данок на додадена вредност	272	197	
Останати обврски	<u>284</u>	<u>294</u>	
	<u><u>7,447</u></u>	<u><u>6,042</u></u>	

22. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Сите трансакции со поврзаните субјекти се одвиваат во нормалниот тек на работење и нивната вредност не се разликува материјално од условите кои преовладуваат во пазарните трансакции. Трансакциите со поврзани субјекти вклучуваат:

	Во илјади денари	Година што завршува на	31 декември
	2021	2020	
Продажба на услуги:			
- Општина Битола	<u>54,031</u>	<u>29,980</u>	

	Во илјади денари	31 декември	31 декември
	2021	2020	
Побарувања од поврзани страни:			
- Општина Битола	<u>22,211</u>	<u>12,479</u>	

	Во илјади денари	31 декември	31 декември
	2021	2020	
Обврски кон поврзани страни:			
- Општина Битола	<u>10</u>	<u>-</u>	

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ**23.1 Управување со ризикот на капитал**

Друштвото управува со капиталот како би се осигурало дека Друштвото ќе биде во можност да продолжи да работи според принципот на континуитет, и во исто време да го максимизира повратот на сопственикот.

Структурата на капиталот на Друштвото се состои од уплатен капитал, резерви и акумулирана добивка.

Раководството ја следи структурата на изворите на финансирање на Друштвото на годишна основа. Како дел од ова следење раководството ги анализира трошокот на капиталот и ризиците поврзани со секоја одделна класа на капиталот.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2021 година

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

23.1 Управување со ризикот на капитал (продолжение)

Показателот на задолженост на 31 декември 2021 и 2020 година е како што следува:

	Во илјади денари	Година што завршува на	31 декември
	2021	2020	
Позајмици	11,304	7,788	
Пари и парични еквиваленти	<u>(20,442)</u>	<u>(16,469)</u>	
	<u>(9,138)</u>	<u>(8,681)</u>	
Капитал	200,619	200,414	
Нето долг/Капитал	<u>-</u>	<u>-</u>	

23.2 Категории на финансиски инструменти

	Во илјади денари	Година што завршува на	31 декември
	2021	2020	
Финансиски средства			
Вложувања расположливи за продажба	40	40	
Долгорочни побарувања	7,711	7,999	
Побарувања од купувачи	76,559	73,730	
Пари и парични еквиваленти	<u>20,442</u>	<u>16,469</u>	
	<u>104,752</u>	<u>98,238</u>	
Финансиски обврски			
Обврски кон добавувачи	13,019	9,961	
Обврски по позајмици	<u>11,304</u>	<u>7,788</u>	
	<u>24,323</u>	<u>17,749</u>	

23.3 Цели на управување со финансиски ризици

Финансиските ризици го вклучуваат пазарниот ризик (девизен ризик), кредитниот ризик и ликвидносниот ризик. Финансиските ризици се следат на временска основа и се избегнуваат првенствено преку намалувањето на изложеноста на Друштвото на овие ризици. Друштвото не користи било какви специјални финансиски инструменти за да ги избегне овие ризици затоа што ваквите инструменти не се во широка употреба во Република Северна Македонија.

Управување со пазарен ризик

Во текот на своето работење Друштвото не е во голема мера изложено на финансиските ризици од промена на курсот на странските валути.

Изложеноста на пазарниот ризик се следи преку анализата на сензитивноста. Немаше промена во изложеноста на Друштвото на пазарните ризици или начинот на кој Друштвото управува со или го мери ризикот.

Управување со девизниот ризик

Друштвото не е изложено на девизен ризик од продажба на услуги, набавки на средства и услуги. Друштвото не употребува посебни финансиски инструменти за намалувањето на овој ризик бидејќи таквите инструменти не се вообичаени во употреба во Република Северна Македонија.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2021 година

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

23.3 Цели на управување со финансиски ризици (продолжение)

Управување со каматниот ризик

Изложеноста на Друштвото на пазарен ризик од промени на каматните стапки се однесува првенствено на кредитите и финансискиот лизинг со променливи или фиксни каматни стапки, како и на паричните депозити кај домашни банки. Друштвото управува со овој ризик преку одржување на соодветен однос помеѓу некаматоносните извори на финансирање и финансиските обврски со променлива или фиксна каматна стапка.

Сметководствената вредност на финансиските средства и финансиските обврски на крајот на годината е како што следува:

	Во илјади денари	
	Година што завршува на	
	31 декември	
	2021	2020
Финансиски средства		
Некаматоносни:		
- Вложувања расположливи за продажба	40	40
- Побарувања од купувачи	76,559	73,730
- Долгорочни побарувања	7,711	7,999
- Пари и парични еквиваленти	20,442	16,469
	<u>104,752</u>	<u>98,238</u>
Финансиски обврски		
Некаматоносни:		
- Обврски кон добавувачи	<u>13,019</u>	<u>9,961</u>
Променлива каматна стапка:		
- Обврски по позајмици	<u>11,304</u>	<u>7,788</u>
	<u>24,323</u>	<u>17,749</u>

Управување со кредитен ризик

Кредитниот ризик се однесува на ризикот од неисполнување на договорените обврски од страна на деловните партнери, што би резултирало со финансиски загуби за Друштвото. Друштвото, главно ги наплатува своите услуги авансно, а за фактурираната потрошувачка преку канализационата мрежа редовно ја следи наплатливоста.

Значајна е изложеноста на Друштвото кон неговиот основач, Општина Битола, но истите редовно се сервисираат.

Сметководствената вредност на побарувањата од купувачи презентирани во овие финансиски извештаи ја претставува максималната изложеност на кредитен ризик. Побарувањата од купувачи не се обезбедени со било каков колатерал.

Структурата на побарувањата од купувачите на 31 декември 2021 година е како што следува:

	Бруто изложеност	Исправка на вредноста	Во илјади денари
	изложеност	изложеност	изложеност
Недоспеани побарувања	14,779	-	14,779
Доспеани но неисправени побарувања	61,780	-	61,780
	<u>76,559</u>	<u>-</u>	<u>76,559</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2021 година

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

23.3 Цели на управување со финансиски ризици (продолжение)

Недоспеани побарувања

Недоспеаните побарувања во износ од 14,779 илјади денари во целост се однесуваат на побарувања врз основа на извршени услуги и потрошувачка преку канализационата мрежа.

Доспеани, но неисправени побарувања

Друштвото не изврши исправка на вредноста на доспеаните побарувања во износ од 61,780 илјади денари бидејќи не идентификува промени во кредитната способност на купувачите. Друштвото смета дека сметководствената вредност на овие побарувања сеуште може да се наплати.

Старосната структура на доспеаните, но необезвреднети побарувања за годините што завршуваат на 31 декември 2021 е како што следува:

**Во илјади денари
31 декември
2021**

До 30 дена	915
31 - 90 дена	12,491
91 - 180 дена	10,920
180 - 360 дена	2,734
Над 360 дена	<u>34,720</u>
	<u>76,559</u>

Управување со ликвидносниот ризик

Раководството на Друштвото води грижа за обезбедување на ликвидноста. Раководството управува со ризикот од ликвидност преку одржување на извесен износ на слободни пари и парични еквиваленти, секојдневно следење на состојбата на паричните средства и проекции за идните парични приливи и одливи. Следната табела ја прикажува рочноста на финансиските обврски на Друштвото:

	До 1 месец	Од 1 до 3 месеци	месеци до 1 година	Од 3	
				Од 1 до 5 години	Вкупно
2021					
Обврски кон добавувачи	13,019	-	-	-	13,019
Обврски по позајмици	-	-	3,741	7,563	11,304
	<u>13,019</u>	<u>-</u>	<u>3,741</u>	<u>7,563</u>	<u>24,323</u>
2020					
Обврски кон добавувачи	9,961	-	-	-	9,961
Обврски по позајмици	-	-	4,787	3,001	7,788
	<u>9,961</u>	<u>-</u>	<u>4,787</u>	<u>3,001</u>	<u>17,749</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2021 година

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

23.5 Објективна вредност на финансиските инструменти

Објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски е одредена на следниот начин:

- Објективната вредност на финансиските средства и обврски со стандардни услови, со кои се тргува на активните ликвидни пазари, се одредува врз основа на котираните пазарни цени;
- Објективната вредност на останатите финансиски средства и обврски (со исклучок на деривативните инструменти) се одредува во согласност со општо прифатените модели на вреднување кои се базираат на анализа на готовинските текови, со користење на цени од објавените тековни пазарни трансакции и понудени цени од деловните партнери за слични инструменти.

Сметководствена вредност во споредба со објективната вредност

	Сметководствена вредност		Во илјади денари	
	2021	2020	Објективна вредност	2021
Финансиски средства				
Вложувања расположливи за продажба	40	40	40	40
Побарувања од купувачи	76,559	73,730	76,559	73,730
Долгорочни побарувања	7,711	7,999	7711	7999
Пари и парични еквиваленти	20,442	16,469	20,442	16,469
	<u>104,752</u>	<u>98,238</u>	<u>28,140</u>	<u>18,241</u>
Финансиски обврски				
Обврски кон добавувачи	13,019	9,961	13,019	9,961
Обврски по позајмици	11,304	7,788	11,304	7,788
	<u>24,323</u>	<u>17,749</u>	<u>24,323</u>	<u>17,749</u>

Претпоставки користени при одредување на објективна вредност на финансиски средства и обврски.

Со оглед на фактот дека не постои доволно пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купувањата и продажбите на финансиски средства и обврски, ниту објавени пазарни информации, Друштвото ја користеше техниката на анализа на дисконтираните готовински текови. При таквата техника на вреднување се користат каматните стапки за финансиски инструменти со слични карактеристики, со цел да се добијат релевантни проценки на цените од тековните пазарни трансакции. Земајќи ја во предвид краткорочноста на побарувањата од купувачите, не постои значајно отстапување на нивната сметководствена вредност во однос на нивната објективна вредност.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2021 година

20. ДАНОЧЕН РИЗИК

Во Република Северна Македонија тековно во сила се неколку даночни закони, кои се воведени од страна на Министерството за финансии на Република Северна Македонија. Овие даноци вклучуваат: данок на додадена вредност, данок на добивка, персонален данок на доход и останати даноци. Освен тоа, регулативите кои се однесуваат на овие даноци не беа на сила подолг период, спротивно на сличната легислатива во развиените пазарни економии. Дополнително, регулативите кои ја дефинираат имплементацијата на овие закони, често се нејасни или воопшто не постојат. Постојат спротивставени мислења, кои се однесуваат на правното толкување на регулативата, помеѓу различни министерства и државни организации. На тој начин се креираат неизвесности, како и правни конфликти. Даночните биланси, вклучувајќи ги и сите останати полиња на даночна регулатива (како што се увозните царини), можат да бидат предмет на преглед и контрола од неколку соодветни даночни власти, кои можат да проценат значајни казни и пенали.

Толкувањето на даночната легислатива од страна на даночните власти, применета врз трансакциите и активностите на Друштвото, може да не коинцидира со толкувањата на раководството. Како резултат на тоа, трансакциите можат да бидат оспорени од даночните власти и од Друштвото може да биде побарано да плати дополнителни даноци, пенали и камати, кои можат да бидат значајни. Документацијата на Друштвото останува отворена за контрола од страна на даночните и царинските власти, за период од пет години. Ова практично значи дека даночните власти можат да одредат плаќање на дополнителни обврски во период од пет години од настанувањето на даночната обврска. Горенаведените објаснувања создаваат даночни ризици во Република Северна Македонија, кои се суштински позначајни од оние кои се вообичаени во земјите со повеќе развиени даночни системи.

21. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Официјалните девизни курсеви користени при искажувањето на билансните позиции деноминирани во странска валута, на 31 декември 2021 и 2020 година се следните:

	Во денари	2021	2020
ЕУР	61,6270	61.6940	
УСД	54.3736	50.2353	

22. НАСТАНИ ПО ПЕРИОДОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Нема останати настани после денот на Извештајот за финансиската состојба кои ќе влијаат на Извештајот за сопствената добивка, Извештајот за финансиската состојба или Извештајот за парични текови за 2020 година.

ПРИЛОГ 1 - ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ